

Mācīt ir viegli

Ieteikumi mūžizglītības programmu pasniedzējiem,
kā veidot pieejamus kursus

Mūžizglītības
Programma

Latvijas asociācija
„RŪPĀ BĒRNS”

Inclusion Europe

Veidots projekta “Mūžizglītības pieejamība pieaugušajiem ar intelektuālo invaliditāti” ietvaros

Projekta "Mūžizglītības pieejamība pieaugušajiem ar intelektuālo invaliditāti" partneri izveidoja vēl 3 brošūras:

Lai tās lejupielādētu, apmeklējiet:

www.life-long-learning.eu

Publicējis *InclusionEurope* ar Eiropas Savienības Mūžizglītības programmas atbalstu.
Brošūru latviešu valodā sagatavoja Latvijas asociācija „Rūpju bērns”.
Vāka noformējums: OrangeMetalic

Šis projekts tika finansēts ar Eiropas Komisijas atbalstu.

Šī publikācija atspoguļo vienīgi autora uzskatus,
un Komisijai nevar uzlikt atbildību par tajā ietvertās informācijas
jebkuru iespējamo izlietojumu.

Šis projekts tiek realizēts izmantojot projekta „Ceļš uz pieaugušo izglītību cilvēkiem ar
intelektuālo invaliditāti” rezultātus (2007-2009).

Organizācijas, kuras bija iesaistītas projektā:

Inclusion Europe (Beļģija) - Atempo (Austrija) - Me Itse ry (Somija) - Nous Aussi (Francija) -
UNAPEI (Francija) - Büro für Leichte Sprache of Lebenshilfe Bremen (Vācija) - Inclusion
Ireland
(Īrija) - VILTIS (Lietuva) - FENACERCI (Portugāle) - ENABLE Scotland ACE (Skotija.)

Satura rādītājs

Ievads	5
Valoda	6
Lieto skaidru un vienkāršu valodu	6
Izmantotie materiāli	7
Lieto skaidrus un viegli lasāmus dokumentus	7
Izmanto uzskates materiālus.....	7
Tu un tavi studenti.....	7
Iesaisti savus studentus savās prezentācijās	7
Komunikācija ar cilvēkiem ar intelektuālo invaliditāti.....	8

Ievads

Pasniedzējam ir svarīgi sagatavot dokumentus un prezentācijas, kas ir pieejamas studentiem.

Tas ir ļoti svarīgi, ja studenti ir pieaugušie,

jo viņiem var būt ļoti atšķirīgas spējas.

Piemēram, daži var runāt vairākās valodās.

Vai dažiem no viņiem ir pietiekami laba iepriekšējā izglītība, tajā pat laikā citiem tādas nav.

Dažreiz studentiem var būt intelektuālā invaliditāte.

Tadā gadījumā pasniedzējam ir vēl sarežģītāk.

Viņam ir jāzina, kā pasniegt informāciju

cilvēkiem ar intelektuālo invaliditāti.

Inclusion Europe strādā šajā jomā jau daudzus gadus.

Inclusion Europe ir publicējusi grāmatas un informatīvos materiālus.

Piemēram, Eiropas standartus - kā veidot viegli lasāmu un saprotamu informāciju.

Šis dokuments paredzēts, lai palīdzētu pasniedzējiem veidot pieejamākus kursus.

Tas ir svarīgi cilvēkiem ar intelektuālo invaliditāti,

bet tas ir svarīgi arī visiem pārējiem studentiem.

Daži skolotāji un treneri var būt cilvēki ar intelektuālo invaliditāti, mēs izlēmām šo dokumentu rakstīt viegli lasāmā formātā.

Tāpēc tas ir pieejams arī viņiem.

Šajā dokumentā mēs sniegsim dažas idejas un piemērus.

Mēs ceram, ka šīs idejas palīdzēs pasniedzējiem sagatavot pieejamus kursus.

Tomēr pašiem pasniedzējiem arī ir jāizdomā jaunas idejas un jāpielāgo šis materiāls konkrētām situācijām.

Vissvarīgākais ir ņemt vērā studentu īpašās vajadzības.

Sākot gatavot mācību materiālu,

pasniedzējam ir jāapkopo informācija par saviem studentiem un jāuzzina, kādas ir viņu spējas.

Valoda

Lieto skaidru un vienkāršu valodu

Lai veidotu viegli saprotamu lekciju, ir jāizlasa kritēriji. Tos izlasīsi brošūrā "Informācija visiem. Eiropas standarti kā veidot viegli lasāmu un saprotamu informāciju".

Šī dokumenta 2 nodaļas palīdzēs izveidot viegli saprotamu lekciju:

- 1.nodaļa: vispārīgie noteikumi viegli saprotamai informācijai,
- 4.nodaļa: audio informācijas standarti.

Svarīgi ir runāt vienkārši un lēni.

Vienmēr ir jāpārbauda, vai cilvēki saprot, ko esi pateicis. Tev ir jāizdomā veids, kā noskaidrot vai studenti ir sapratuši.

Viens no veidiem ir uzdot jautājumus, piemēram, "Vai tu varētu saviem vārdiem izskaidrot to, ko es tiko teicu?" Neuzdod slēgta tipa jautājumus, piemēram, "vai tu saprati?". Cilvēki var atbildēt "jā", pat ja viņi nav sapratuši.

Dažiem cilvēkiem var būt grūti runāt. Tādā gadījumā ir jāvēro cilvēka ķermeņa valoda.

Inclusion Europe izmanto Pieejamības kartītes. Katrs students saņem zaļu, dzeltenu un sarkanu kartīti.

- Viņam ir jāpaceļ zaļā kartīte, ja piekrīt teiktajam. Viņam tā ir jāpaceļ, lai parādītu, ka saprot un seko līdzi.
- Viņam ir jāpaceļ dzeltenā kartīte, ja tiek runāts par ātru.
- Viņam ir jāpaceļ sarkanā kartīte, ja viņš nesaprot dzirdēto, vai vēlas uzdot jautājumu. Tad teiktais vēlreiz jāpaskaidro ar vienkāršākiem vārdiem.

Šīs kartītes var būt labs veids, lai pārliecinātos, ka ikviens ir sapratis teikto. Studentiem kartītes dod lielu varu un ar tām jārīkojas atbildīgi.

Izmantotie materiāli

Lieto skaidrus un viegli lasāmus dokumentus

Lai sagatavotu viegli lasāmus dokumentus, ir jāizlasa kritēriji, kas ir iekļauti dokumentā "Informācija visiem. Eiropas standarti - kā veidot viegli lasāmu un saprotamu informāciju".

Šo standartu 2 nodaļas jums palīdzēs sagatavot dokumentus:

- 1.nodaļa: vispārīgie noteikumi viegli saprotamai informācijai
- 2.nodaļa: rakstītās informācijas standarti.

Lieto uzskates materiālus

- Uzskates materiālus var apskatīt laikā, kad klausās pasniedzēju. Pasniedzējs var rādīt Power Point prezentāciju, video, dažādus slaidus vai lietot tāfeli.
- Izmantojot uzskates materiālus, pārliecinies, ka tie ir viegli lasāmi un saprotami.
- Prezentācijas laikā ir jāizmanto attēli.

Izmantojot attēlus, pārliecinieties, ka tie palīdz saprast teikto.

Tu un tavi studenti

Iesaisti savus studentus prezentācijā

- Ar studentiem runā tieši un personīgi.
- Noorganizē saviem studentiem dažas aktivitātes. Tas nozīmē, ka arī viņiem ir jārunā un jāpiedalās.
Jāpadomā par:
 - Aktivitātēm ārpus telpām
 - Lomu spēlēm
 - Diskusijām un pārrunām.

- Lai tava prezentācija būtu saprotamāka, izmanto piemērus, ar kuriem cilvēki sastopas ikdienā.
- Pēc lekcijas jāparedz laiks jautājumiem.
- Pirms kursiem palūdz cilvēkiem ar intelektuālo invaliditāti pārbaudīt tavu prezentāciju.

Komunikācija ar cilvēkiem ar intelektuālo invaliditāti

- Atceries, ka tu runā ar pieaugušajiem, nevis bērniem.
- Ja cilvēkiem ar intelektuālo invaliditāti ir ko teikt, dod viņiem laiku to pateikt.
- Uz jautājumiem atbildi viegli saprotamā valodā.
- Pārliecinies, ka tava atbilde uz jautājumu ir saprotama.
- Uztver cilvēkus ar intelektuālo invaliditāti nopietni - gan to ko viņi saka, gan kā viņi to saka.
- Ļauj cilvēkiem ar intelektuālo invaliditāti pabeigt teikumu. Pat ja tas prasa ļoti ilgu laiku, vai viņus ir grūti saprast. Nepabeidz teikumu viņa vietā.
- Pārliecinies, ka esi sapratis cilvēka teikto. Atkārto saviem vārdiem, ko esi sapratis. Pajautā, vai esi pareizi sapratis.
- Dažiem studentiem var būt vieglāk runāt mazās grupās. Paredzi laiku darba grupām.
- Cilvēkiem ar intelektuālo invaliditāti būtu vieglāk, ja dienas laikā būtu paredzēts pietiekami daudz pārtraukumu. Viņiem būs ļoti grūti ilgstoši koncentrēties.

Projekta vadošā organizācija bija Inclusion Europe.
Projektā tika iesaistītas vēl 9 citas organizācijas:

Latvijas asociācija
„RŪPJU BĒRNS”

RŪPJU BĒRNS

Ventspils iela 29, Rīga - Latvija

Tel.: 00371 67617609

e-pasts: irina.rulle.saule@apollo.lv – Mājas lapa: <http://saule.org.lv>

SPMP ČR - Inclusion Czech Republic

Karlínské nám. 12/59, 186 03 Prága 8 - Čehijas Republika

Tel: 00420 221 890 436

e-pasts: spmp@seznam.cz – Mājas lapa: www.spmpcr.cz

Udruga za samozastupanje

Bleiweisova 15, 10000 Zagreb – Horvātija

Tel.: 00385 1 555 66 80

e-pasts: kontakt@samozastupanje.hr

Mājas lapa: www.samozastupanje.hr

EVPIIT

Maleva 16, 11711 Tallinn – Igaunija

Tel.: 00372 660 50 67 - Gsm: 00372 56671222

e-pasts: evpit@vaimukad.ee – Mājas lapa: www.vaimukad.ee

Anffas Onlus

Via Casilina 3/T, 00182 Roma - Itālija

Tel: 06 3611524 – 06 3212391

e-pasts: nazionale@anffas.net – Mājas lapa: www.anffas.net

FEAPS Confederación

Avda. General Perón 32, 28020 Madrid – Spānija

Tel.: 0034 91 556 74 13

e-pasts: feaps@feaps.org – Mājas lapa: www.feaps.org

ZPMPvSR

Heydukova 25, 811 08 Bratislava – Slovākijas Republika

Tel: 00421 2 63814968

e-pasts: zpmpvsvr@zpmpvsvr.sk – Mājas lapa: www.zpmpvsvr.sk

Zveza Sožitje

Samova ulica 9, 1000 Ljubljana – Slovēnija

Tel: 00386 1 43 69 750

e-pasts: info@zveza-sozitie.si – Mājas lapa: www.zveza-sozitie.si

ÉFOÉSZ

17 Lónyay utca, H-1093 Budapest – Ungārija

Tel.: 0036 1 411 1356

e-pasts: efoesz@efoesz.hu – Mājas lapa: www.efoesz.hu

Inclusion Europe

Eiropas asociācija

cilvēkiem ar intelektuālās attīstības traucējumiem un viņu ģimenēm.

Inclusion Europe ir bezpeļņas organizācija.

Mēs cīnāmies par cilvēku ar intelektuālās attīstības traucējumiem un viņu ģimeņu tiesībām un interesēm.

Mūsu biedri ir nacionālās organizācijas no 36 valstīm.

Cilvēki ar intelektuālās attīstības traucējumiem ir savas valsts pilsoņi.

Viņiem ir vienlīdzīgas tiesības būt iekļautiem sabiedrībā, neatkarīgi no viņu invaliditātes līmeņa.

Viņi grib tiesības, nevis palīdzību.

Cilvēkiem ar intelektuālās attīstības traucējumiem ir daudzi talanti un spējas.

Viņiem ir arī īpašas vajadzības.

Viņiem ir nepieciešams pakalpojumu klāsts, lai atbalstītu viņu vajadzības.

Inclusion Europe koncentrējas uz trim svarīgām politikas jomām:

- Cilvēku ar intelektuālās attīstības traucējumiem cilvēktiesības
- Iekļaušana sabiedrībā
- Nediskriminācija

Inclusion Europe koordinē aktivitātes daudzās Eiropas valstīs,

Tai skaitā projektus, konferences, darba grupas un apmaiņas tikšanās.

Tā reaģē uz Eiropas politiskajiem priekšlikumiem un sniedz informāciju par cilvēku ar intelektuālās attīstības traucējumiem vajadzībām.

Inclusion Europe konsultē Eiropas Komisiju un Eiropas Parlamenta locekļus invaliditātes jautājumos.

Ar Eiropas Savienības
Mūžizglītības
programmas atbalstu.

Inclusion Europe

Galleries de la Toison d'Or - 29 Chaussée d'Ixelles - B-1050 Brussels - Belgium

Tel. : +32-2-502 28 15 - Fax : +32-2-502 80 10

secretariat@inclusion-europe.org - www.inclusion-europe.org